

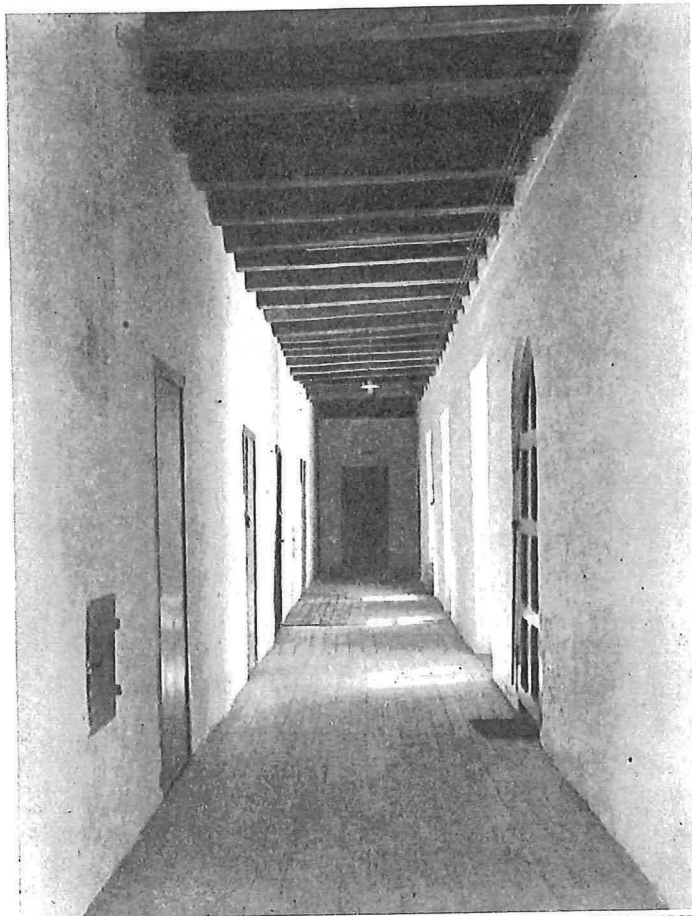
allerede 1695 i Barselseng. Biskop Jens Bircherod, der holdt Ligtalen over hende, noterer ved denne Lejlighed i sin Dagbog, at Kokkedal forekom ham »af Bygning skønnere, end af Avling«. Braës, der tillige ejede Sødal i Nørlyng Herred, beboede indtil sin Død (1748) Kokkedal, som han paa forskellig Måade forskønnede og forbedrede. Over Porten lod han 1738 sætte en for Tidsaanden karakteristisk Indskrift, der begynder saaledes:

Du yndig Fredens Elskere,
Som nu til mig indtræder,
Gud være din Ledsagere
Her og paa andre Steder.

At takke Gud Du ey foglem,
Som ved sin Engleskarer
Saa velbevaer Hus og Hiem
Og alt fra Nød og Fare.

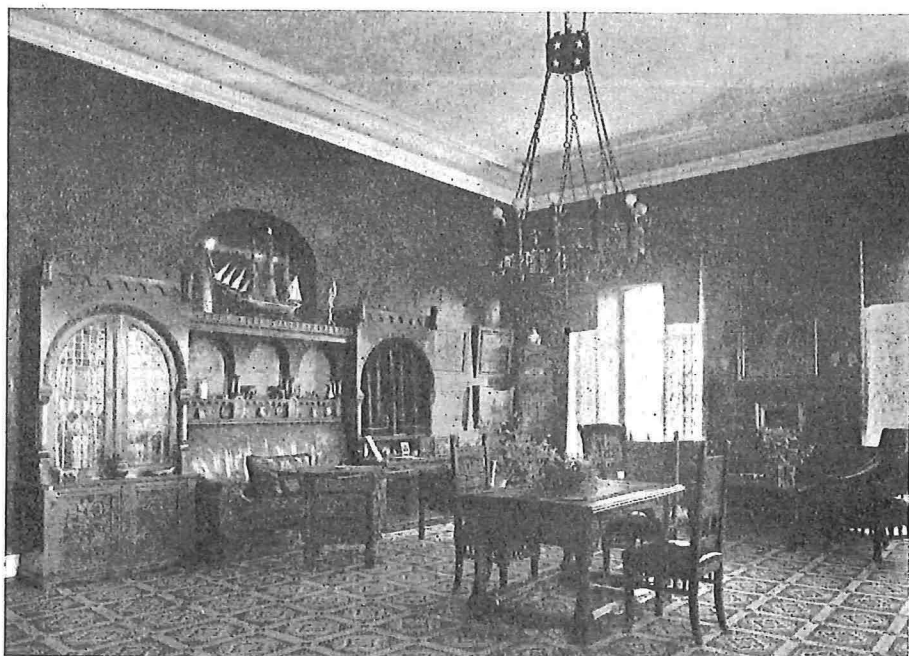
Braës ytrede dog ikke alene i kønne Ord sin Menneskelighed, men viste den ogsaa i Gerning, idet han 1740 oprettede et Hospital i Torslev og 1742 bekostede Skoler i Torslev og Attrup. I sit andet Ægteskab med Ingeborg Cathrine Lugge havde han Sønnen *Peder Enevold Braës*, der først ejede Billesballe Hovedgaard ved Bogense og var gift med Anna Buchwald fra Gudumlund. Han optoges 1733 i Adels-

standen og var ligesom Faderen en velmenende og virksom Mand. 1755 gjorde han samtlige Bønder i Torslev Sogn, i hvilket langt den største Del af Kokkedal Gods ligger, lige i Hartkorn og Jordsmon, Ager og Eng, »for at enhver kunde være nogenledes soulageret, og den ene ikke skulde være bedre holden end den anden, eller ved Hoveriet paalægges mere end den anden, men udi alle Ting være lige«. P. E. Braës' Enke solgte 1773 Kokkedal til *Lars Johan Jelstrup*. Selv Præstesøn fra Rerslev var han 1748-65 Præst i Gudum-Fabjerg, men opgav derefter den gejstlige Gerning for helt at leve for Landvæsen og Godsstyrelse. Foruden Kokkedal ejede han Gudumlund, som han solgte 1762, og Vorgaard (1767-68). Jelstrup var en af de første, der slog Mønt af Bøndernes vaagnende Trang til Selveje. Han udstykkede kort efter Erhvervelsen begge de sidstnævnte Gaarde, hvorved han fik Midler til at købe Kokkedal; hans Eksempel fulgtes af andre, og snart fandtes der Godsslagtere i hvert Herred. Som Proprietær ombyttede han sin Titel af Velærværdighed med en Justitsraads og indrettede sig hyggeligt paa Kokkedal. Jelstrup var tre Gange gift, først med sin Formands velsituerede Enke, derpaa med to adelige Damer efter hinanden, Maren de Leth fra Vosborg († 1764) og Christiane Birgitte v. Obelitz (1746-1803). En samtidig, der har gæstet Kokkedal, Aug. Hennings, omtaler (1779) Jelstrup som en god og venlig Gamling, der udviste en Gæstfrihed, der var »lige fri for den kolde Høflighed, der betegner Folk i den store Verden, og for Mellemklassens overdrevne Artighed«. Den ældste Datter stod »i den 16aarige Møs fulde Blomster«; hun havde otte Søskende, hvoraf de to mindste var de nydeligste Smaapiger af Verden. Hennings skildrer Kokkedal som et for Yndere af de gamle Riddertider meget romantisk Sted. »Var Kokkedal mit,« skriver han, »vilde jeg tilsaa de beskyttede Dalstrøg med Skovfrø, og efterhaanden som Træernes Skygge voksede, indvie Mindesmærker for Forfædrenes – de frie Vendelboers – Mandsmod«. Jelstrup døde 1792, og hans Enke ægtede endnu samme Aar Kammerraad *Christen Hviid*, efter hvis Død 1811 Gods og Gaard blev købt af Major *J. L. v. Fischer-Benzon* og Landinspektør *Mikkel Skibsted*; den førstnævnte overtog Gaarden alene, men under de uheldige Tidskonjunkturer, da Bøndernes Skatterestancer oversteg Værdien af Ejendommen, blev Kokkedal af Arrangementskommissionen i det v. Fischer-Benzon'ske Fideikommis overdraget til *Statsgældsdirektionen*, der bortforpagtede den og drev Gaarden for Statens Regning. Den Frihedsrus, der i Tyverne greb Bønderne og gjorde dem opsætsige mod Gods-



Gang i Nordfløjen.

HOLT & MADSEN



Herreværelse.

HOLT & MADSEN

ejere og Embedsmænd, som efter deres Mening stillede sig mellem Kongen og dem, forplantede sig ogsaa til Torslev Sogn, hvor de overfaldt og dræbte Forvalteren paa Kokkedal. 1825-27 foretoges af Rentekammeret Udskiftningen af hele Godset.

1838 købte *Morten Leth Hastrup* Ejendommen for 54.000 Rdlr.; han foretog 1842 Udstykningen af Godset og bortsolgte alle Bøndergaarde med Forbehold af den vigtige Rettighed til Kokkedals Fiskerigrunde i Limfjorden. Resten – Hovedgaarden, Kirkerne i Torslev, Beistrup og Brovst

med deres Tiende og Møllen – blev afhændet til Krigsassessor *Adolf Hein*. Han forbedrede Ejendommen betydeligt ved at opføre nye Bygninger, anlægge store Granplantager og mergle en stor Del af Jorderne. 1847 afstod Hein for 140.000 Rdlr. Kokkedal til *Hans Christian Økenholt*, fra hvem den 1851 kom til *Peter Schrøder*, som 1870 solgte Ejendommen til Kammerherre *Rud. Bruun*. Hans Søn, Hofjægermester *Jørgen Bruun* til Stenalt, overtog 1881 Ejendommen, som han afhændede 1911, hvorefter Kokkedal 1917 købtes af Hs. kgl. Højhed Prins *Erik* af Danmark (født 1890), tredje Søn af Prins Valdemar og Prinsesse Marie af Orléans. Han købte tillige Tingskoven og Annebjergskoven. I 1923 blev Kokkedal købt af Justitsraad *V. A. Boyer*, Horsens; han foretog Udstykning og Frasalg af Jord; i 1928 overdrog han Hovedparcellen til Hanherredernes Udstykningsforening, der oprettede 21 Statshusmandsbrug og yderligere solgte en Del Parceller. Den resterende Hovedparcel solgtes til Godsejer *N. Th. C. Isager* 1930. Kokkedals Tilliggende er nu 130 Tdr. Ld., hvoraf det meste er Skov. Godsejer Isager lod, efter at Avlsgaarden undtagen Hestestalden var forsvundet, den gamle Gaardsplads omlægge til Park. Efter hans Død i 1942 overgik Kokkedal til hans Enke *Elisabeth Isager*.

Af Kokkedals Jord og dens Borgplads gaar der Frasagn om onde Ufredstider, da de trodsige Vendelboer stak Spydstagen i Jorden og tændte Brand og Vidje som Avindstegn mod Herremændene. Dets Mure har været Vidne til Bannerættens Opgang og Kulmination, dens Rigdom og Vælde, til de Glæder og Sorger, der gennem fem Slægtled har været blandet i deres Livsskæbner; dets Mure har huset Danmarks første protestantiske Hersker, som ogsaa Landets nuværende Konge. Efter Adelsvældens Forfald har den været ejet baade af nyskabt Enevoldsadel og pengekløge Borgere, hvilken Skæbne Gaarden har tilfælles med saa mange andre.

Louis Bobé.